

Motion till riksdagen 2019/20:2055

av **Johan Pehrson m.fl. (L)**

Liberal politik för ett starkare Europasamarbete

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett fördjupat europeiskt samarbete inom klimat- och miljöpolitik och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en europeisk skatt på koldioxid och en europeisk flygskatt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att modernisera EU:s jordbrukspolitik och överföra anslag från jordbruksstödet till forskning och utveckling och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska införa euron som valuta och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om svenskt medlemskap i den europeiska bankunionen och full anslutning till finanspakten och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla den inre marknaden samt stärka den europeiska frihandeln med resten av omvärlden och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om EU:s yttre gräns och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett europeiskt FBI och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en gemensam migrationspolitik och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om EU:s inriktning i utrikespolitiken och ändring av beslutsförfarandet inom dessa frågor och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fördjupa det europeiska försvarssamarbetet och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om brexit och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en fortsatt utvidgning av EU och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka tillgängligheten till, insynen i och transparensen i EU:s institutioner och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bidrag från EU ska kunna villkoras, bl.a. genom en MR-mekanism, och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mänskliga rättigheter och rättsstatens principer i EU och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om gränsöverskridande infrastruktur i EU och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka Europaparlamentet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Europeiska unionen grundades för att försvara fred och frihet i Europa. Som ett motgift mot kommunism, fascism och nazism valde de fria västerländska demokratierna att gå samman för att säkra demokrati, marknadsekonomi och frihet. EU är framgångsrikt. Idag löser vi konflikter vid förhandlingsborden – inte på slagfälten. Demokratin i Europa har stärkts. Berlinmuren föll för att människor i öst längtade efter den frihet som försvarades i väst och som EU stått som garant för. Europeiska unionens betydelse för den välståndsutveckling som skett i Europa under efterkrigstiden går inte att överskatta.

Klimatet är en av mänsklighetens största utmaningar. Klimathot och miljöförstöring stannar inte vid nationsgränserna, och därför är internationellt samarbete avgörande. EU ska vara världens bästa miljöorganisation och gå i täten för att ställa om från fossilberoende till hållbara samhällen. Det är bara tillsammans i Europa som vi kan säkerställa en hållbar utveckling där vi skyddar vår miljö och vårt klimat. Internationellt ska EU ta kampen för att rädda klimatet, våra hav och den biologiska mångfalden. Den som smutsar ned måste också måste betala mer och det ska bli enklare att göra smarta miljöval. EU måste gå i täten och visa att det är möjligt att ställa om från fossilberoende till hållbara gröna samhällen.

I Sverige har den senaste tiden präglats av en svag krona, låga räntor och kostsam import. Sverige står fortfarande utanför eurozonen tillsammans med länder som Tjeckien, Ungern, Polen, Rumänien och Bulgarien. För en god framtida handel, en stark svensk ekonomi och ett gott investeringsklimat är euron avgörande. Den redan svaga kronan hotar småföretagarna, och vid en tyvärr sannolik brexit står mycket att förlora för svensk ekonomi. Att Sverige mister sin närmaste allierade i EU väcker frågan om hur vi på bästa sätt ska kunna säkra vårt inflytande i EU framöver. Ekonomin står också inför stora svårigheter ur ett globalt perspektiv, med bland annat överhängande handelskrig som snabbt kan förändra handelsklimatet.

Terror, migration, sjukdom, gängkriminalitet och desinformation är alla krafter som till mål har att underminera demokratin. Vi behöver möta dessa utmaningar tillsammans med våra demokratiska europeiska grannländer. Dagens polissamarbete, det så kallade Europol, är för svagt. Samarbetet måste utvecklas till ett europeiskt FBI med operativa

befogenheter. Den gemensamma polisen måste kunna driva förundersökningar och utreda brott där fler länder är inblandade. Det stöldgods som förs ur landet borde vid upptäckt av tullpersonal bli omhändertaget av internationell polis vid ankomst till angränsande land. Idag har den inhemska tullen varken befogenheter eller möjligheter till sådana interventioner, vilket lämnar både Sverige och resten av Europa öppet för den organiserade kriminaliteten. Gränsöverskridande kriminalitet måste lösas med gränsöverskridande åtgärder.

Men nu utmanas Europeiska unionen av ideologier som vill radera den. Under efterkrigstiden kom hotet från vänster, idag är det högernationalister som är på frammarsch. De är emot frihandelsavtal och klimatavtal, de vill att länder samarbetar mindre och sköter sig mer själva. Brexit är ett uttryck för den nationalistiska och populistiska vågen, likaså Trump i USA. Ungern och Polen går i auktoritär riktning och inskränker den liberala demokratin. Samtidigt finns hotet från Ryssland och Putin och ett ekonomiskt allt starkare Kina som utmanar Europa. Utmaningarna vi står inför är omfattande, men de går att lösa – om vi gör det tillsammans. Tillsammans med andra EU-länder kan vi försvara de liberala värderingarna, ta strid för en klimatsmart framtid, stå starka mot Putin, växa i en tuffare konkurrens mot Kina och hävda oss mot Trumps handelshinder.

Europa står nu inför ett vägskäl. En del partier vill lämna EU, andra är skeptiska och tycker att det är lagom där vi är idag. Liberaler vill ta en annan väg. Vi vill göra som Merkel i Tyskland och Macron i Frankrike, de länder som bär själva essensen av Europa-tankens: vi vill fördjupa gemenskapen. Vårt budskap är att det behövs mer samarbete i ett starkare Europa.

Sveriges roll i EU

Sverige ska ta täten i EU:s reformarbete. Sverige ska återigen bli ett land i EU:s kärna, som driver på för effektiva institutioner och beslutsprocesser som präglas av öppenhet och insyn. Nedan listar vi de prioriteringar som Sverige bör föra och verka för inom EU.

Ett fördjupat och effektivt europeiskt arbete för klimatet

För att nå Parisavtalets klimatmål krävs ett brett klimatsamarbete inom Europa, pragmatisk politik och smarta investeringar. EU behöver snarast skapa enighet kring målet om att nå nettonollutsläpp till 2050. Ett mål som kan behöva skärpas ytterligare framöver. För klimatets skull behövs, precis som FN:s klimatpanel understryker, kärnkraften. Forskningsbudgeten på EU-nivå ska öka och en större andel ska avsättas för forskning och till specifika satsningar på säker kärnkraft. Medlemsländerna måste uppmuntras att behålla och utveckla kärnkraften, och istället avveckla olja och kol och undvika beroende av rysk gas. Energiunionen bör utvecklas och EU:s elnät vidare sammanlänkas.

Tåget behöver också bli lättare för konsumenterna att använda. Flyget har tidigare dominerat som transportmedel, dels på grund av tågens svårframkomlighet men också på grund av hög och osäker prissättning. Lagstiftningen inom tåginfrastrukturen behöver harmoniseras över landsgränserna och fler stamlinjer behöver föras in mellan Europas storstäder. Alla transporter ska bära sina klimatkostnader, oavsett om de sker på land, vatten eller i luften. Det är orimligt att flygets bränsle inte beskattas på samma sätt som andra fordonsslag. Liberalerna vill därför införa en bränslebaserad flygskatt för resor inom och mellan EU-länder som tar sikte på flygets faktiska utsläpp. EU:s luftrum ska

bli gemensamt för att ta fram så effektiva flygrutter som möjligt. Flyget kommer fortsatt vara en viktig del av den europeiska infrastrukturen och det är av högsta vikt att EU understödjer forskningsarbetet för klimatsmarta flyg. Ett gemensamt luftrum möjliggör direkta flygrutter för minskade utsläpp och ekonomiska vinster.

Utsläpparen ska stå för kostnaden

Det behövs en koldioxidskatt på europeisk nivå så att det inte lönar sig att flytta utsläpp till EU-länder med lägre klimatambitioner. Genom en sådan skatt kan EU även med trovärdighet trycka på för att få fler länder i världen att följa efter. Skatten ska på sikt tas in på EU-nivå och vara en intäkt till EU-budgeten. Som ett första steg bör en harmoniserad lägstanivå för koldioxidbeskattning i EU:s medlemsländer införas.

Vi vill också montera ned subventionssystemet av fossila bränslen som på sikt ska avslutas helt för att ge utrymme för nya klimatsmarta energialternativ. Andra områden som vi vill utveckla är EU:s system för utsläppshandel som syftar till att reducera växthusgaserna. Systemet behöver vidareutvecklas, så att flera av de sektorer som idag står utanför ETS på sikt införlivas i systemet. Samtidigt bör mängden tillgängliga utsläppsrätter kontinuerligt ses över eftersom priset på utsläppsrätter historiskt varit allt för lågt. Ett gemensamt golv för priserna i det europeiska handelssystemet för utsläppsrätter kan bli ett viktigt steg på vägen mot en gemensam europeisk koldioxidbeskattning.

Åtgärder för att klara klimatmålen ska ingå i EU:s frihandelsavtal och åtgärder bör kunna vidtas mot länder som försöker gynna sin inhemska industri på bekostnad av klimatet. En särskild EU-strategi bör antas för att komma till rätta med avskogning på grund av import av exempelvis soja, palmolja, kött, kakao eller timmer.

Ekonomiska och innovativa klimatinvesteringar

EU ska minska sina egna koldioxidutsläpp men också investera i miljövänlig teknik i andra länder där utsläppen kan minska ännu mer per satsad krona. Genom riktat klimatbistånd kan EU göra stora insatser för en hållbar utveckling i utvecklingsländer med växande ekonomier. Mängden negativa utsläpp måste också främjas både genom framtagning av ny teknik för att binda koldioxid, men också för att värna om effektiv naturlig bindning. På så sätt kan vi verkliggöra målsättningen för Parisavtalet och verka för en hållbar framtid för framtida generationer.

Insatser för miljöeffektiv handel och transport

Varje år dör i Europa upp emot 400 000 människor i förtid till följd av luftföroreningar. Att EU:s luftkvalitetsnormer efterlevs i hela EU är avgörande för att minska dödsfall och för att se till att människor i våra städer har ren luft att andas. Kommissionen måste få större möjligheter att utföra sanktioner mot de medlemsstater som inte efterföljer direktiv om åtgärder för ökad luftkvalitet. EU ska också verka för att transporten både på land och till sjöss är mer effektiv och borde därför tillåta större, tyngre lastbilar i den internationella trafiken. Ett pilotprojekt om en aktiv trafikledning bör införas i Östersjön för att minska mängden oljeutsläpp, öka trafikbevakningen och öka kapaciteten vid eventuell olycka. Dagens skattereduktioner till fossilt bränsle inom sjöfarten måste avskaffas. Sjöfarten bör omfattas av ett reduktionspliktssystem med krav på drivmedelsleverantörer att leverera en viss andel biodrivmedel och viss klimatprestanda per år.

Efter införandet av EU:s svaveldirektiv har sjöfartens svavelutsläpp minskat och den huvudsakliga utmaningen är nu att hantera utsläpp av kväveoxid och partiklar.

Skapa utrymme för klimatsmarta alternativ till plast

Liberalerna vill se en bindande målsättning om att all plast i EU ska vara återvinningsbar senast 2030. Vi stödjer ett förbud mot vissa engångsartiklar av icke-återvinningsbar plast och vill se en europeisk avgift på plast som inte återvinns. Det driver på EU-länderna att öka takten i återvinningen och att vid behov införa nationella plastskatter. Liberalerna vill även införa ett gemensamt system för pant på flaskor och aluminiumburkar i EU och tydligare regler på den inre marknaden för miljöhänsyn i utformningen av förpackningar. Europa bör gå i täten för att främja en politik där avfall betraktas som en råvara och där vi blir bättre på att skapa kretslopp och på att återvinna och återanvända material. Med gränsöverskridande krav på medlemsländers avfallshantering kan EU verka för en snabbare utveckling av en cirkulär ekonomi genom hela unionen.

Förbättrat natur- och vattenskydd

EU:s vattendirektiv är tänkt att säkerställa god vattenkvalitet i våra vattendrag men har tyvärr inte lett till de förbättringar som krävs. Vi vill se tydligare definitioner och målsättningar och färre möjligheter till undantag. Regelefterlevnad ska kontrolleras och regelbrott ska resultera i vidtagna åtgärdsplaner som granskas av den europeiska miljöbyrån. Vid otillräcklig avhjälp ska sanktioner kunna utdömas.

Habitatförluster, miljödegradering, tjuvjakt och spridning av invasiva arter är bara några av utmaningarna vid sidan om klimatet och nedsmutsningen av våra hav. Liberalerna vill att EU ska ta initiativ för att stärka internationella processer inom ramen för FN:s konvention om biologisk mångfald (CBD) genom att föra upp frågan på högsta politiska nivå. EU borde också ta större plats i förhandlingar och samarbeten om marint skydd. Våra hav och vattendrag behandlas idag som globala soptippar. Den plats som hamnat i haven måste EU verka för att samla upp och rena, men samtidigt ta fram nedbrytbara plastalternativ. EU måste också sluta exportera plast till länder som inte klarar av miljövänlig sophantering.

Förbättra kemikalielagstiftningen

EU:s kemikalielagstiftning ska bygga på försiktighetsprincipen och strikt vetenskapliga bedömningar. Liberalerna vill fortsätta arbetet med att utveckla EU:s kemikalielagstiftning (Reach) så att kemikalier som används är säkra och att näringslivet ges tydliga och förutsägbara spelregler. Processerna inom Reach bör bli mer proaktiva för att mer effektivt kunna få bort farliga kemikalier från marknaden. Särskilt fokus bör läggas på att fasa ut miljöskadliga bekämpningsmedel och hormonstörande ämnen. Det behövs ökad transparens kring kemikalieinnehåll i varor och material i hela leverantörskedjan, även för importerade varor.

Konkurrenskraftigt och forskningsbaserat jordbruk

EU:s budget ska minska på utgifterna till jordbruket. Hälften av jordbruksstödet ska omfördelas och satsas på utveckling och forskning inför framtiden. Jordbruket i EU som helhet behöver effektiviseras för att bidra till framtida klimatmål, samtidigt som en växande befolkning globalt kan försörjas. Därför behöver marknadsstörande regler fasa

ut. Liberalerna vill dock behålla landsbygdsprogrammet, som är viktigt för miljöskydd och för att bevara öppna ängsmarker, och biologisk mångfald. Programmets miljöinriktning bör stärkas och breddas till att omfatta restaurering av våtmarker och andra biotoper med stort miljömässigt värde. Ett starkare skydd för djur ska också införas där kontrollen av internationella lagar efterlevs och är mer än bara signalpolitik. Vi vill att EU:s veterinärmyndighet ska se till att det regelverk som EU inför också appliceras. Liberalerna vill också skärpa tillsynen till användningen av antibiotika inom djurskötsel för att värna om antibiotikans framtida nytta. Hotet från multiresistenta bakterier är allvarligt och måste bekämpas enhetligt.

Modernisera fiskeripolitiken

Det europeiska fisket måste hållas inom ramen för vetenskapliga bedömningar av vad bestånden av fisk tål. Miljövänligt fiske bör även kunna premieras genom högre tilldelning av fiskekvoter, inom ramen för den totala tilldelningen. Skadliga fiskemetoder ska förbjudas och fiske av arter som är hotade ska begränsas eller tillfälligt stoppas.

Svensk anslutning till euron

Euron är ett både politiskt och ekonomiskt projekt som underlättar gränsöverskridande handel och ekonomisk integration. Dessutom är det i kretsen av euroländer som allt fler viktiga ekonomisk-politiska beslut fattas. Vi vill skapa framtida ekonomisk stabilitet med energiavtal som skrivs i euro, ökat skydd mot framtida ekonomiska kriser och att Sverige går med i bankunionen. Sverige och svensk handel förlorar på att stå utanför eurosamarbetet, och utanförskapet riskerar att förvärras när Storbritannien lämnar EU, eftersom vi då mister en viktig allierad. Ingen annan fråga är så avgörande för Sveriges ställning i det europeiska samarbetet. Därför vill Liberalerna att Sverige ska införa euron som valuta.

En stabilare penningpolitik inom eurozonen

Liberalerna ser positivt på en gemensam budget och en finansminister för eurozonen, i syfte att stärka eurozonens konkurrenskraft och öka konvergenstakten mellan ekonomierna. Detta måste ske inom befintliga parlamentariska strukturer. Liberalerna förordar även att stabilitetsmekanismen (ESM) stärks och ges utökade muskler för att förebygga finansiella kriser.

Sverige bör fullt ut ansluta sig till finanspakten som är ett krav inom eurozonen och ratificera till nationell lag. Företag som skatteplanerar inom EU ska också motverkas genom införandet av en gemensam bolagsskattebas för gränsöverskridande företag. Vi vill att EU arbetar för att få på plats dessa regler (CCCTB) så snart som möjligt.

Ökad ekonomisk rörlighet inom EU

EU:s marknad är en stor bidragande faktor till dagens välstånd. EU måste fortsätta slå vakt om den fria rörligheten för varor, tjänster, kapital och motsätta sig medlemsländers försök till protektionistiska förslag. Vi vill göra det enkelt för företag att verka inom EU och vill därmed minska på regelbördan för näringsidkare. Samtidigt måste medlemsländerna bli mer transparenta med hur de implementerar EU:s lagstiftning. Det skulle bidra till en förenklad planering för företag, säkrare investeringar och ett företagsklimat som är enklare att förhålla sig till. Klyftan mellan arbetslösa och företag som behöver

arbetskraft behöver också minska. Den fria rörligheten inom EU spelar här en nyckelroll och innebär att arbetssökande kan ta sig till de områden som skriker efter arbetskraft. För ytterligare förenkling för arbetssökande behöver vi också harmonisera kompetensreglerna inom EU. På så sätt undanröjs behov för vidareutbildning för redan certifierad kompetens.

Ökat kvinnligt arbetskraftsdeltagande

Fler av Europas kvinnor måste komma ut i arbetslivet och få ökad ekonomisk frihet att styra sina liv. EU:s länder har inte råd att ha världens bäst utbildade hemmafruar. Sverige ska vara drivande i att EU uppmuntrar medlemsländerna till avskaffad sambeskattnings och till satsningar på barn- och äldreomsorg. Här är den sociala pelarens ställningstagande för tillgång till barnomsorg till rimligt pris ett viktigt verktyg.

Konsekventa sanktioner vid brott mot grundläggande rättigheter

EU saknar tillräckliga mekanismer för att motverka kränkningar av grundläggande rättigheter. Flera EU-länder kränker i dag systematiskt rättsstatens principer och medborgarnas grundläggande rättigheter.

Vi vill införa en MR-mekanism som leder till indragna stöd vid regelbrott efter beslut från EU-domstolen baserat på objektiva kriterier och metoder. Sammanhållningsfonder och andra stöd ska bara gå till länder som fullt ut respekterar grundläggande fri- och rättigheter och rättsstatens principer. EU:s byrå för grundläggande rättigheter ska stärkas bland annat för att intensifiera arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck. EU måste verka för att rättigheterna för personer med funktionsnedsättningar respekteras i alla medlemsländer. EU ska också arbeta mot diskriminering, stärka rättigheter för hbtq-personer, funktionsnedsatta, verka mot rasism och extremism samt värna om aborträtten.

En gemensam migrationspolitik

För att samtliga EU-länder i framtiden ska ta delat ansvar för migrationen krävs att förslaget om en reviderad Dublinförordning antas. Alla EU-länder har skrivit på Genèvekonventionen och har ett ansvar inför denna asylpolitik. De länder som vägrar ta sin del av ansvaret ska därigenom få minskat stöd från EU. EU har en viktig tid framöver där den nya asylmyndigheten behöver få en starkare roll för att se till att regelverken för asylmottagande efterlevs och att beslut fattas i asylärenden med grund i pålitlig och likvärdig information.

För att värna asylrätten och slå vakt om ett fungerande asylsystem måste de som saknar skyddsskäl återvända till sina hemländer. Incitamenten för ursprungsländerna att återta sina medborgare behöver öka, till exempel genom en koppling mellan EU:s bilaterala bistånd till ett land och återtagande av landets medborgare. Men det behövs också fler lagliga vägar in till Europa. Ett EU-system för vidarebosättning av kvotflyktingar skulle också avlasta grannländerna i konflikternas närområden som idag tar ett stort ansvar för att ta emot flyktingar. Ett ökat humanitärt stöd till konfliktområden bidrar också till en minskning av dödsfall på Medelhavet och exploatering av människosmugglare.

EU:s medlemsländer har också tillsammans över 2 000 ambassader och konsulat runt om i världen. Alla länder har dock inte dessa representativa institutioner överallt.

För att effektivisera arbetet och öka antalet platser för konsulär hjälp bör EU:s delegationer förstärkas och ta över det konsulära stödet både till EU-medborgare och till den som söker Schengenvisum.

Ett europeiskt FBI

För att motarbeta den kriminalitet som sträcker sig allt mer över gränserna och täta de hål i svensk lagstiftning som internationella ligor utnyttjar behöver Europa införa en gränsöverskridande polis. Dagens polissamarbete, det så kallade Europol, är för svagt. Samarbetet måste utvecklas till ett europeiskt FBI med operativa befogenheter. Den gemensamma polisen ska kunna driva förundersökningar och utreda brott där fler länder är inblandade. På så sätt kan olika länders perspektiv sammanställas och internationella ligor kan lättare lagföras.

Vi säger ja till en stärkt EU-åklagare

EU behöver en gränsöverskridande åklagarmyndighet med rätt att bedriva förundersökningar och beordra spaning och tillslag i flera länder samtidigt. En sådan åklagarmyndighet skulle vara en viktig förstärkning av det europeiska samarbetet mot grov och gränsöverskridande brottslighet. Ett första steg mot en sådan myndighet är den begränsade åklagarmyndighet som nu införs med rätt att utreda brott mot EU:s finansiella intressen. Sverige har, tillsammans med endast Ungern och Polen, valt att ställa sig helt utanför detta fördjupade samarbete. Liberalernas inställning är tydlig: Sverige ska omgående delta i europeiska åklagarmyndigheten och driva på för att dess mandat stegvis utökas. Vi anser att Sverige ska vara drivande för att Europeiska rådet ska godkänna kommissionens förslag till utökning av mandatet till att också inkludera terrorbrott.

Gemensam gränsbevakning och polisiärt samarbete

EU ska fortsätta att vara öppet och verka för fri rörlighet mellan länderna. Detta får dock inte ske på bekostnad av en ökad människohandel, vapensmuggling eller en försvagning av Schengenområdets yttre gräns. Genom ett ökat samarbete mellan medlemsländernas myndigheter vill vi ta fram ett europeiskt vittnesskyddsprogram, en gemensam polisiär underrättelsetjänst och ett ökat, effektivt, informationsutbyte. Liberalerna vill se att medlemsländerna på sikt ger EU hela ansvaret över den yttre gränskontrollen. Gränsskyddsmyndigheten måste därför kraftigt förstärkas och byggas ut. I det fall säkerhetsläget eller migrationsflödena skulle förändras måste beredskap finnas för att vid behov skyndsamt återinföra tillfälliga kontroller internt, mellan EU:s länder. Men den långsiktiga lösningen ska vara att ha ett starkt yttre skydd så att den fria rörligheten inom EU kan återupprättas och de länder som inte tar sitt ansvar ska kunna suspenderas ur Schengenavtalet.

Motverka terrorism och brottslighet

Vapenlagstiftningen måste utformas så att vapen inte hamnar i orätta händer, samtidigt som den inte skapar orimliga hinder för den som på ett ansvarsfullt och lagligt sätt vill ägna sig åt exempelvis jakt och sportskytte. Liberalerna röstade emot skärpningen av EU:s vapendirektiv eftersom förslaget brast i detta avseende. EU bör fokusera på att bekämpa de illegala vapen som finns runt om i unionen och motverka att fler illegala

vapen smugglas in till EU. Detta kräver även att de nationella tullmyndigheterna får bättre kapacitet och ökade resurser.

Öka försvarssamarbetet

Nato är Sveriges viktigaste samarbetsorganisation för säkerhet och försvar. Sverige ska ansöka om medlemskap i Nato och som medlem arbeta för införandet av ett demokrati-kriterium för medlemskap. Dock måste Europas länder själva öka sin försvarsförmåga. EU ska verka för att medlemsländerna ökar sina nationella kapaciteter och att samarbetet mellan EU:s nationella försvar ökar.

European Intervention Initiative är skapat för att snabbt kunna sätta in trupper eller på annat sätt möta kriser som hotar den europeiska säkerheten. Sverige borde inte stå utanför detta utan omedelbart erbjuda sig att delta i EII med militära trupper.

Europas länder bör också öka sin egen beredskap och försvarsförmåga. Pesco (det permanenta strukturerade försvarssamarbetet) är ett viktigt steg för att stärka det militära samarbetet inom EU. Sverige ska i högre grad delta i Pesco och vara drivande för nya program. Pesco är ett komplement till Nato och ska inte ersätta denna centrala organisation för Europas säkerhet.

Ta den digitala krigföringen på allvar

Det nya teknikparadigmet kan utnyttjas på många olika sätt, dels genom propaganda och desinformation som vi bevittnat i bland annat Ukraina, USA, England och Kina, men också genom angrepp mot känsliga samhällsviktiga funktioner. För att motverka digital krigföring bör resurserna till Stratcom inom EU:s utrikestjänst flyttas till en befintlig eller ny EU-myndighet och dess budget flerdubblas för att enheten ska kunna arbeta effektivt. Sverige borde också gå med i EU:s cyberförsvar och dels dela med sig av sin kunskap, men också ta del av den kapacitet som Pesco erbjuder. Sårbarheten i det svenska digitala samhället måste tas på allvar.

En gemensam utrikespolitik med fokus på demokrati

EU:s utrikespolitik ska fokusera på demokratiska värderingar och sätta krav på folkvalda församlingar och mänskliga rättigheter. Avtal med nationer som inte erbjuder sina medborgare demokratiska valmöjligheter bör ställa höga krav på demokratisk utveckling. Inget bistånd ska gå till diktaturregimer, men däremot ska det civila samhället och demokratirörelser kunna få stöd av EU. EU bör oftare representera medlemsländerna i internationella organisationer som FN:s säkerhetsråd, WHO och Världsbanken. Demokrati ska också vara målsättningen för långsiktiga partnerskap som EU ingår i med exempelvis AU och Mercosur. Diskussioner kring demokrati och mänskliga rättigheter, inklusive sexuella och reproduktiva rättigheter samt hbtq-rättigheter, ska vara centrala med länder som tar emot bistånd, tecknar handelsavtal eller på annat sätt samarbetar med EU.

EU ska vara en stark röst för fred, mänskliga rättigheter och demokrati. Detta kräver att EU:s medlemsländer eftersträvar en så bred enighet som möjligt i den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Samtidigt behöver unionen oftare kunna agera snabbare och mer effektivt. Därför krävs att beslutsfattandet förenklas. Vi vill att EU tar steg emot att avskaffa enskilda länders veton inom utrikes- och säkerhetspolitiken, i första hand vad gäller sanktionsbeslut mot länder som begår brott mot de grundläggande fri- och rättigheterna.

Fortsatt hårt europeiskt tryck på Ryssland

Rysslands annektering av Krim och fortsatta hybridkrigföring i östra Ukraina kränker folkrätten och utmanar grunderna för den europeiska säkerhetsordningen. Sanktionerna mot Ryssland har haft märkbar effekt. De ska fortsätta och utökas med fler företag i energisektorn. EU:s energiunion måste också fullföljas för att långsiktigt minska beroendet av rysk gas. Liberalerna kvarstår vid uppfattningen att Nord Stream 2 inte ska byggas. EU ska också fortsätta verka för att Ryssland inte släpps in i OECD.

Fler medlemsländer och demokratiska värderingar

EU är en attraktiv union som skapar goda incitament till reformer som krävs för ett medlemskap. Medlemskap ska vara möjligt för de europeiska länder som driver en demokratisk politik, värnar om mänskliga rättigheter och rättsstatens principer och har en marknadsekonomi. I länder som är villiga att göra de reformer som krävs för ett medlemskap ska EU bistå med aktivt stöd, visa tydliga, högt ställda krav, och processen ska vara möjlig att avbryta när utvecklingen går åt fel håll. För EU:s grannländer i öst, med undantag för Ryssland, krävs ett långsiktigt samarbete där målet är fullvärdigt EU-medlemskap. Medlemskapsförhandlingarna med Turkiet bör helt avslutas med anledning av den rådande politiska situationen i landet.

Snabbare färdplan för ett ukrainskt EU-medlemskap

Rysslands agerande i Ukraina är rättsvidrigt och strider mot både ukrainsk och internationell rätt. En eventuell framtida ansökan om EU-medlemskap från Ukraina ska behandlas enligt en särskild färdplan som kombineras med kraftfulla stödinsatser för demokratibyggande och ekonomiska reformer. EU ska även fortsätta agera mot den ryska aggressionen mot Georgien och arbeta för ett fortsatt närmande mellan Georgien och EU. EU ska också verka för demokratiutveckling med grannländerna i öst för fortsatt, långsiktig utvidgning av EU med verktyg såsom frihandel för ökade incitament till reformarbete.

Global frihandel

Den globala handeln får inte stanna av till följd av brexit. Tiotusentals svenskar bor i Storbritannien. I nuläget väntas en brexit driva upp handelskostnader, försvåra för företagsamheten och försvåra för människors fria rörlighet. Utan ett långtgående handelsavtal mellan Storbritannien och EU som möjliggör en fortsatt smidig handel, men som samtidigt förutsätter fortsatt fri rörlighet för personer, tjänster, kapital och varor skulle konsekvenserna bli ytterst allvarliga, främst för Storbritannien men även för EU:s länder.

I en tid då protektionismen växer ska EU fortsatt vara en stark röst för frihandel och stå upp för den regelbaserade internationella handelsordningen. EU ska verka för att minska alla typer av handelshinder och för att utveckla och modernisera WTO. När utvecklingen av WTO blockeras måste EU driva på för handelsliberaliseringar där intresserade länder deltar och förhandlar omfattande frihandelsavtal. Frihandelsavtalen ska genomsyras av EU:s gemensamma värderingar och bidra till långsiktig hållbarhet globalt. Ett frihandelsavtal mellan EU och USA skulle bidra till ökad handel och skulle sätta en global standard för handeln världen över. Så fort de politiska förutsättningarna finns borde Sverige driva på för att EU och USA återupptar TTIP-förhandlingarna. EU:s

regionala partnerskapsavtal för Afrika, som erbjuder tullfri och enkel export till EU, bör utvecklas. EU behöver också slå vakt om varumärkesförfalskning, både internt inom EU men också internationellt gentemot Kina för att skydda konsumenter och motverka kinesisk dumpning. Vi vill också skydda EU mot nationer med oärliga intressen som genomförs med strategiska investeringar. Ägarstruktur och avsikt måste kunna redovisas, men aldrig på bekostnad av den fria handeln.

Mer rörelse

Där finns fortfarande många hinder som olika typer av invandring står inför vid flytt inom EU. I Sverige är en av grundbultarna i tillvaron, personnumret, svåråtkomligt för inflyttade EU-medborgare till följd av krånglig byråkrati. Utan personnumret står individer inför svårigheter att öppna bankkonto, hamnar i kylan vad gäller rättigheter och kan ha svårigheter att få anställning. Vi vill också se att unionen inför ett europeiskt socialförsäkringsnummer vid sidan av personnumret för att kringgå problem med arbetskraftsmigration inom EU som helhet. Som ytterligare stöd för människors fria rörlighet ska pass utfärdade av EU-länder gälla som id-handling i alla EU-länder.

Fri rörlighet ska säkras för alla, även för pensionärer. När pensioner inte beskattas korrekt riskerar det att begränsa den fria rörligheten för pensionärer. Liberalerna vill därför se regler som garanterar att pensioner beskattas en gång, i första hand i landet man bor och brukar välfärdstjänster, oavsett var i EU pensionären bor idag och var hen tjänat in sin pension.

Arbetskraftsinvandringen ska förenklas där systemet med EU-blåkort ska reformeras och öppnas upp, samt ökade möjligheter för en förenklad viseringspolitik där fler avtal sluts med länder likt dem vi slutit med USA, Japan, Australien, Kanada, Malaysia och större delen av Central- och Sydamerika.

Gränsöverskridande vård

För att trygga patientsäkerheten i EU bör regionerna och Försäkringskassan förbättra informationen om möjligheten och rättigheten till vård i andra EU-länder. Gemensamma standarder som säkrar patientens intresse behövs för att garantera säkerhet och kvalitet vid vård i annat medlemsland. EU-medborgare som vägras abort i hemlandet ska utan risk för repressalier ha rätt att genomföra abort i ett annat EU-land. EU borde också inrätta europeiska specialistcentra vars kunskap kan ge vård åt sällsynta sjukdomar som kräver kompetens ingen enskild expert kan införskaffa sig kunskap åt i det egna landet. Kostnaden för dyra specialmediciner kan pressas genom gemensam upphandling för EU-länder.

Stärk den europeiska konkurrenskraften

För att se till att så många människor som möjligt i EU bidrar behöver vi samhällen som håller ihop och har fungerande välfärd. I allt väsentligt ligger ansvaret för välfärdspolitiken på nationell nivå, men EU:s sociala pelare slår fast ett antal minimirättigheter kring utbildning, a-kassa, sjukförsäkring, barnomsorg, omställning och vård för alla medborgare. Pelaren ska fungera som påtryckningsmekanism som får medlemsländerna att genomföra nödvändiga reformer.

Alla medlemsländer har ett ansvar för sina medborgare. EU måste villkora och kontrollera att fortsätta stöd till länder som Rumänien och Bulgarien går till att förbättra

situationen för alla dess medborgare, inklusive romer. Medlemsländer ska också uppmuntras till vaccinskydd och insatser mot missbruk för ökad folkhälsa.

EU måste också fortsätta arbetet med kraftfulla ekonomiska reformer för att vässa konkurrenskraften. Liberalerna vill att den ”europeiska terminen”, den årliga process där EU-ländernas ekonomiska politik granskas av kommissionen, stärks och att regionalstödet kopplas till denna granskning. På så sätt används EU-stöd till nödvändiga reformer och verkar till att ny fungerande politik finns på plats hos de länder som drar nytta av stödet. Fler kvinnor behöver samtidigt komma i arbete för att undvika att en stor grupp välutbildade människor inte bidrar till den ekonomiska tillväxten och välfärden.

Modernisera regionalpolitiken

Skattepengar inom Europeiska unionen måste användas effektivt på platser där det behövs mest och samtidigt kräva en motprestation. Hela unionen gynnas om alla delar av EU växer ekonomiskt och därför måste de ekonomiska bidragen i större utsträckning gå till investeringar i de fattigaste länderna inom unionen. Satsningarna ska gå till projekt med tydligt europeiskt mervärde så som gränsöverskridande infrastruktur. Stöd som går till medlemsländer på nationell nivå genom EU:s olika fonder behöver minska, men delar av det stöd som kvarstår ska gå direkt till den regionala eller lokala nivån. Det ska även kunna vara möjligt att ge EU-stöd direkt till organisationer verksamma i civilsamhället, som driver projekt i linje med målen för fonderna.

Värna digitala möjligheter

Den digitala eran erbjuder ökad produktion, snabbare kommunikation och nya arbetstillfällen. Inom EU vill vi därför se ett stabilt och brett rättsligt ramverk för ny teknologi, exempelvis blockchain, AI och delningstjänster. Liberalerna säger nej till länkskatten, nej till uppladdningsfilter och vill se en modern lag som värnar om upphovsrätten. Äganderätten är viktig inom främjandet av kreativt skapande och innovation, men måste balanseras för att inte agera som ett protektionistiskt skydd för etablerade affärsmodeller. Principen om nätneutralitet måste värnas och geoblockering på nätet måste minska för ett likvärdigt internet inom hela EU. Vi vill också att EU:s direktiv om audiovisuella tjänster (AVMSD) rivs upp och reformeras i grunden då detta innehåller en rad problematiska krav, såsom att tillhandahålla en viss mängd europeiskt producerat innehåll och att medlemsstaterna ska se till att sådant som negativt kan påverka barns moral kan stoppas.

Bättre skydd och integritet på nätet

Med nya framsteg inom tekniken skapas nya paradigmer med nya sårbarheter. För att skydda alla medborgares rättigheter och privatliv måste skydd för den egna personen på nätet förbättras. De lagar som stadgas borde följas upp och kontrolleras för att garantera dess praktiska nytta och efterlevnad. Alla nya EU-förslag ska analyseras ur integritetsperspektiv. Åtgärder på EU-nivå som inskränker den personliga integriteten får endast vidtas om ett motstående intresse väger uppenbart tyngre och åtgärden är effektiv. Internet erbjuder också möjligheter för bekämpning av organiserad brottslighet, men detta måste vägas upp mot den enskildes rätt till integritet.

Europeiska unionen ska bli världsledande på forskning

Inom EU krävs ett tätare samarbete för att koordinera forskningssatsningarna och tillsammans jobba mot ny kunskap. EU:s medlemsländer behöver öka sina nationella satsningar på forskning och målet bör vara att nå tre procent av BNP till forskning. Många anläggningar som krävs för världsledande spjutspetsforskning är så dyra och komplicerade att bygga att det inte är rimligt att flera medlemsländer samtidigt satsar på att bygga liknande anläggningar. Vi vill också införa excellenscentra för att på europeisk nivå ge långsiktigt stöd till spjutspetsforskning genom riktade stöd för att möjliggöra rekryteringar av världsledande forskare som ges bästa tänkbara förutsättningar. Genom dessa centra vill vi främja ett globalt forskningssamarbete som utbyter kunskap både inom och utanför unionens gränser. Det måste också bli enklare att söka stöd från EU:s forskningsprogram genom att reformera ansökningsprocessen.

Ökade studiemöjligheter

Där finns mycket att hämta genom att internationalisera både forskning och utbildning. Tillgången ökar genom teknikutvecklingen, men det finns fortfarande hinder för både den tekniska och den fysiska utvecklingen. Idag finns inget system för att jämföra gymnasiebetyg mellan medlemsländerna vilket skapar problem för den som söker en högskoleutbildning i annat land. För att kunna jämföra betyg och dessutom ge information om brister i utbildningssystemen bör ett system för att jämföra gymnasiebetyg inrättas i EU. Ett internationellt perspektiv på utbildning berikar livet för tusentals européer och vi vill öka mängden svenska utbildningar som deltar i utbytesprogram.

Människor med funktionsnedsättning ska få ökat stöd genom Erasmus+ som vi vill vidga och göra mer lättillgängligt. Detta kräver mer information till skolornas personal och studenter om möjligheterna till utbytesstudier.

Normera konsumentskyddet

Skyddet för konsumenterna idag är splittrat mellan länder som erbjuder olika leveranstjänster, garantier och andra konsumentskydd. I denna miljö är det då svårt för konsumenter att veta vilka regler, rättigheter och svårigheter som de måste förhålla sig till. Därför vill Liberalerna ha helt harmoniserad konsumenträtt istället för det lapptäcke som idag råder.

De gemensamma EU-reglerna om e-legitimation är också en liberal vinst som vi måste värna om. Liberalerna vill att EU-kommissionen sätter in åtgärder för att säkra att reglerna genomförs och för att öka medvetenheten hos privata aktörer. Skulle systemet visa sig inte vara tillräckligt effektivt ska en gemensam europeisk e-legitimation införas.

Effektivisera EU

Europaparlamentets kostsamma flytt mellan Bryssel och Strasbourg måste upphöra. Det är dyrt, onödigt och dåligt för klimatet. Parlamentet ska ha ett enda säte – i Bryssel.

EU:s budget ska fokusera helt på områden med tydligt europeiskt mervärde: forskning, infrastruktur, migration, brottsbekämpning, utrikespolitik och bistånd. I första hand genom kraftiga omprioriteringar från jordbruksstöd och regionalpolitik, men budgeten kan också behöva öka. Idag utgörs intäkterna i EU:s budget till största delen av avgifter från medlemsländerna, i framtiden bör detta kompletteras med en gemensam

koldioxidskatt. Långtidsbudgeten bör följa Europaparlamentets mandatperiod och löpa över fem år.

Transparent EU-arbete

EU:s politik är idag svår att följa för unionens medborgare. EU:s offentlighetsprincip behöver stärkas och huvudregeln på alla områden måste vara offentlighet – inte sekretess.

Insynen i beslutsfattandet behöver öka. Ett steg mot detta mål är att alla lobbyister behöver förtecknas i ett obligatoriskt offentligt register. Likaså är det önskvärt att public service-medier erbjuder en täckande bevakning. Vi vill att allmänheten har god information om EU:s arbete och att väljarna kan fatta välinformerade demokratiska beslut om vilken politik de vill stödja.

Ett jämställt och demokratiskt EU

Det är oacceptabelt att medlemsländer vägrar att genomföra demokratiskt fattade EU-beslut och bryter mot EU:s grundfördrag – oavsett om det gäller migrationspolitik, rättsstaten eller ekonomiska frågor. Kommissionen ska, utan att ta politiska hänsyn, väcka talan mot länder som inte genomför EU-rätten i tid eller på rätt sätt. Processer i EU-domstolen mot länder som syndar måste gå snabbare än idag. Lika många kvinnor som män i EU:s institutioner ska eftersträvas både gällande personal och förtroendevalda.

Stärk Europaparlamentet och riksdagen

Europaparlamentet saknar idag rätten att själv initiera lagstiftning utan måste invänta lagförslag från EU-kommissionen. I fall där EU-kommissionen vägrar att lägga fram förslag som lagstiftaren vill se bör Europaparlamentet ha rätt att själv initiera nya EU-lagar som sedan beslutas om tillsammans med ministerrådet. Liberalerna vill därutöver stärka rätten för Europaparlamentet att vid särskilda händelser kalla enskilda, så som företagsledare, till granskningsutfrågningar. De nationella parlamenten ska också få en utökad roll där möjligheter ges till rigorös insyn och tydliga påverkansmöjligheter under tiden EU tar fram nya lagar. Tillsammans med andra parlament i medlemsländerna ska riksdagen kunna uppmana EU-kommissionen att lägga fram lagförslag.

Johan Pehrson (L)

Maria Nilsson (L)

Tina Acketoft (L)

Gulan Avci (L)

Juno Blom (L)

Joar Forssell (L)

Lina Nordquist (L)

Maria Arnholm (L)

Jan Björklund (L)

Bengt Eliasson (L)

Helena Gellerman (L)

Roger Haddad (L)

Robert Hannah (L)

Fredrik Malm (L)

Christer Nylander (L)

Mats Persson (L)

Arman Teimouri (L)

Barbro Westerholm (L)

Allan Widman (L)